

Ergenlerde otizm

Ergenler ve ebeveynleri için bilgiler

Nederlandse
Vereniging voor
Autisme

Fotoğrafta:

Bu broşürde bulunan fotoğraflar 'Yüzünüzü Otizme Çevirin' projesi için oluşturulmuştur. Bonno'nun (13) muhtemelen McDD'li olan PDD-NOS'u var. Elise 20 yaşında ve bir iş koçu ile arkadaşının yardımı sayesinde otizmini iyi bir şekilde kontrol edebiliyor. Zamanlarını ayırdıkları için ikisine de çok teşekkürler.

Hazırlayanlar

metin: Bernadette Wijnker-Holmes

tasarım: Vandermeer visual communication

fotoğraf: Monique Post

Dutch Autism Association (NVA)

Hollanda Otizm Derneği (NVA), 1978 yılından bu yana, otizmliler, ailelerinin, eşlerinin ve onlarla ilişkili kişilerin çıkarlarını temsil etmektedir. NVA'nın 15.000'den fazla üyesi bulunmaktadır. The key words in the objectives of the NVA are: representation of interests, support, information, contact between fellow sufferers, increasing expertise, promoting research and monitoring the quality of care. Daha fazla bilgi için: www.autisme.nl.

© 2011 NVA

Bu klasörün oluşmasını mümkün kılan aşağıdakiler çok teşekkürler:

St. Fam. Ommering

St. Lakeland Vakfı

Merhaba!

Bu broşürü okuyorsun, çünkü muhtemelen otizmin bir türüne sahip olduğunu öğrendin veya okuldan biri ya da ebeveynlerin otizmin bir türüne sahip olabileceğini düşünüyor. Böyle bir teşhisle ne yapabilirsin?

Bu broşürde, otizmliler/Asperger sendromlu/PDD-NOS'lu olmanın ne demek olduğunu ve bununla nasıl başa çıkacağını okuyabilirsin. Tabii, bu broşür tek başına yeterli olmayacaktır. Otizmliler diğer ergenlerin hikayelerini, onların otizmle nasıl başa çıktığını anlatan ve daha fazla bilgi içeren web sitelerinin ve önerilen kitapların listesi için sayfa 9'a bakabilirsin.

Belki de kendin için biraz üzülüyorsun. Kısa bir süre için bunda yanlış bir şey yok, fakat unutmamalısın: sen, otizm teşhisinin çok daha fazlasısın. Ve bazı alanlar da belki de otizm sayesinde güçlüsün!

Sevgili ebeveyn*,

Çocuğunuzda otizmin bir türü olduğunu öğrendiğinizde karışık duygulara kapılabilirsiniz. Belki de sonunda ergen oğlunuzun veya kızınızın neden bu kadar kontrol edilemez olduğunu ya da değişimlerle ilgili çok sorun yaşadığını öğrendiğiniz için rahatlamışsınızdır. Ve tabii bunun, sizin onu yetiştirme biçiminizin bir sonucu olmadığını da anlamış oldunuz.

Fakat aynı zamanda üzülmüş, sinirlenmiş veya hayal kırıklığına uğramış olabilirsiniz, çünkü çocuğunuzun bu etiketi alacağını beklememiştiniz. Çünkü çocuğunuzla ilgili sorunun ne olduğunu daha önce size neden kimsenin söylememiş olduğunu merak ediyorsunuz.

Bu broşür öncelikli olarak ergen oğlunuz veya kızınız için hazırlanmıştır. Onlara otizmliler/Asperger sendromlu/PDD-NOS'lu olmanın anlamına ilişkin daha fazla bilgi vermek ve sizin bununla nasıl başa çıkacağınızı anlatmak amaçlanmıştır. Sayfa 10 ve 11'de, ergen çocuğunuz ve ailenize daha fazla yardımcı olabilecek organizasyonların web sitelerinin de kapsayan ebeveynler için bilgileri ve önerilen kitapları bulabilirsiniz. Böylece ergen çocuğunuzun becerilerini kullanma fırsatını edinecek ve otizmin getirdiği sınırlarla yaşamayı öğrenecek.

*Ebeveynler ile üvey anne-babaları ve diğer bakıcıları da kast ediyoruz

**“Otizm benim bir parçam.
Ve onun hakkında sadece
istediğimde konuşacağım.”**

Otizm nedir?

Otizme sahipseniz, beyniniz farklı çalışır. Bunu muhtemelen ilk olarak diğerleriyle iletişim kurarken fark edersiniz: diğer insanları anlamakta zorluk çekersiniz ve onlar da genelde sizin düşünme ve hareket etme biçiminizi anlamazlar. Örneğin, işler sizin beklediğiniz gibi gitmediğinde, ebeveynlerinizden ve sınıf arkadaşlarınızdan daha fazla zorluk çekebilirsiniz. Ve bir seferde çok sayıda şey olduğunda, kafanız karışabilir çünkü tüm bu farklı şeylerin ve olayların birbirleriyle nasıl bağlantılı olduğunu tam olarak anlayamazsınız. Bu sizi endişeli veya kızgın bir hale getirebilir ve bazen farklı davranmanızın sebebi de budur. Işık, ses veya acı gibi belli uyarıları farklı

algımanız da yaşadığınız durumlar arasında olabilir. Örneğin, kalemi tıkırdatırken çıkan ses gibi yumuşak sesler size çok yüksek gelir ve sınıfta dikkatinizi dağıtabilir.

Otizmi dışarıdan göremezsiniz, fakat bazen bir kişide fark edebilirsiniz.

Belki de bu ortak özelliklerden birkaç tanesini tanırsınız:

- değişimlerle başa çıkmada zorluk;
- ilişki kurmada güçlük;
- belli bir durumda diğer insanların sizden ne beklediğini yeterince anlayamama;
- tek bir konu veya hobi üzerinde çalışma tercihi;
- bilinmeyen durumlarda veya gruplarda endişe;

- diğerlerinin duygularını yeterince anlayamama;
- bir şeyleri her zaman aynı şekilde yapmak istersiniz (rutinlere bağlı kalma);
- el, kol hareketleri gibi sözsüz iletişimi anlayamama.

Otizmin zor oluşu bir yana, yine otizmin sonucu olarak iyi olduğunuz şeyler de olabilir, örneğin:

- ayrıntıları iyi görebilme;
- dürüstlük;
- belli bir konu üzerinde (aşırı) fazla bilgi sahibi olma;
- (açık) kurallara bağlı kalma.

Hollandalı insanların %1'inden fazlası – yaklaşık 190.000 kişi – otizmin bir türüne sahip. Belki de çevrenizde otizme sahip olan daha fazla insan taniyorsunuzdur?

Teşhis

Otizm dediğimizde, en yaygınları klasik otizm, Asperger sendromu ve PDD-NOS teşhisleri olan tüm otistik bozukluk spektrumunu kastediyoruz. Bu teşhislere genelde otizm spektrum bozuklukları da (ASDler olarak kısaltılır) denilir.

Sadece bir psikolog veya psikiyatrist kapsamlı testlerin yanında siz ve ailenizle yapılacak görüşmelere dayanarak otizme sahip olup olmadığınızı belirleyebilir. Dünyada psikiyatristlerin kullandığı bir el kitabı olan DSM'deki (Ruhsal Bozuklukların Tanısal ve İstatistiksel El Kitabı) belirli özelliklere uyduğunuzda size sadece bir teşhis konur. Her teşhis için kriterler farklıdır:

Klasik otizm veya çekirdek otizm

Otizmin birçok özelliğine sahipseniz ve daha üç yaşına girmeden bu özellikler sizde görülmüşse, bu teşhis konulur. Klasik otizme genelde düşük zeka eşlik eder fakat asıl sorun bu değildir.

Asperger sendromu veya bozukluğu

Bu teşhisin özelliği çocuğunuzun iyi bir şekilde konuşuyor ve öğreniyor olmasına rağmen diğer insanların ne düşündüğünü ve hissettiğini anlamakta zorluk çekiyor olmasıdır. Hakkında çok fazla şey bildiğiniz belli bir konu veya bütün gün yapmayı tercih ettiğiniz bir aktivite de olabilir.

PDD-NOS

PDD-NOS, şunun kısaltmasıdır: Aksi Tanımlanmadıkça Yaygın Gelişimsel Bozukluk. Hollanda'da: Pervasieve Ontwikkelingsstoornis niet anders omschreven. Otizmin tüm özelliklerine değil fakat bazalarına sahipseniz, bu teşhis konulur. Veya hayatınızın ilk yılları hakkında mevcut hiçbir bilgi yoksa da bu teşhis uygun görülebilir.

McDD

Otizm özelliklerine sahipseniz ve bunlara ek olarak çok çabuk sinirleniyor veya çok endişeleniyorsanız, McDD (Çoklu kompleks Gelişim Bozukluğu) teşhisi konulabilir. Bu teşhis resmen PDD-NOS altında bulunur.

Diğer teşhisler

Otizme bazen Klinefelter Sendromu veya Tüberoz Skleroz gibi nadir bir kalıtsal sendrom da eşlik edebilir. Ayrıca, otizmle birlikte ADHD, epilepsi veya bir zihinsel özür teşhisi de konulabilir.

**Otizm hakkında daha fazla bilgi için:
www.autisme.nl**

Teşhis bir etiketten daha fazlasıdır!

Çekirdek otizme, Asperger sendromuna veya PDD-NOS'a sahip olmanız durumunda, bu, kim olduğunuz veya ne çeşit rehberliğe ihtiyacınız olduğu hakkında yeterli bilgi vermez. İyi bir teşhis, psikoloğun veya psikiyatristin size ve ebeveynlerinize otizmin hangi özelliklerine sahip olduğunuzu, öncelikli olarak nede güçlük çektiğinizi ve ayrıca nede iyi olduğunuzu net bir şekilde açıklamasını kapsar. Ve tabii *sizdeki* evde, okulda veya boş zamanında otizmle başa çıkma konusunda hedeflenmiş özel tavsiyeler almanız gerekir.

Ergenlik sırasında otizm teşhisi

Ergenlik sırasında, vücudunuz değişir, okul sizden gittikçe artan isteklerde bulunmaya başlar, sınıf arkadaşlarınız kendileriyle meşguldür ve diğerlerinin onlar hakkında ne düşündüğü konusunda çok hassastır. Belki yüzleşmeniz gereken değişimlerin hiçbirini anlamıyor ve bunlarla nasıl başa çıkacağınızı bilmiyorsunuzdur. Otizme sahip olduğunuzdan, sizin yaşınızdaki diğerlerine göre farklı gelişirsiniz. Bunu dışarıdan göremezsiniz: vücudunuz diğer tüm ergenlerin vücutları gibi değişir. Fakat diğerlerinde, vücutta gelişen bu olgunlaşmaya genelde gittikçe daha olgun bir şekilde hareket etme ihtiyacı da eşlik eder. Sizin durumunuzda ise bu ihtiyaç çok daha sonra ortaya çıkabilir. Otizmlili çoğu ergen kendi yaşlarındakilerden daha genç hisseder ve özellikle daha küçük çocukların keyif alacağı aktiviteleri tercih eder. Ve bu, arkadaşlıklarda bazı sorunlara yol açabilir.

Belki de bazen kendiniz ve otizminiz hakkında ne yapacağınızı bilmiyor ve üzgün, endişeli, kızgın veya bunalımda hissediyorsunuzdur. Bu olumsuz

hisleri kendinize saklamayın ve ebeveynlerinizden veya başka birinden size yardım etmelerini isteyin.

Arkadaşlıklar ve boş zaman

Çoğu ergen için 'ait olmak', bir grubun parçası olmak, sınıf arkadaşları tarafından sevildiğini hissetmek önemlidir. Sizin içinse sınıfa veya bir gruba ait olmak muhtemelen çok fazla çaba gerektiriyordur, çünkü gruptaki diğerlerinin neyi sevip neyi sevmediğini anlamak sizin için güçtür. Veya bunun sebebi sadece onlardan tamamen farklı şeyleri sevmeniz olabilir. Böyle bir grupta nasıl hareket etmek isteyeceğinizi çözmeye çalışıyor olabilirsiniz, fakat bu tamamen doğal olmayan bir izlenim verebilir ve bazen kabadayılık veya sataşmayla sonuçlanabilir.

Sorun, yalnız olmayı tercih ettiğinizden arkadaşlıkların o kadar da önemli olmadığını düşünmenin de olabilir. Veya arkadaşların önemli olduğunu düşünüyor fakat arkadaş edinmek için ne yapmanız gerektiğini bilmiyor da olabilirsiniz. Otizmlili bir ergen, kendisi gibi başka bir ergenden daha kolay arkadaşlık kuracaktır. Genç çocuklarla veya hatta sizinle aynı ilgi alanlarına sahip olan yetişkinlerle bile arkadaşlık kurmayı tercih ediyor olabilirsiniz.

Size yardımcı olabilecek birkaç ipucu:

- Vurgusu konuşmadan çok 'yapma'nın üzerinde olan bir enstrüman çalma, dans etme, çizme ve boyama, hayvanları içeren şeyler, bilgisayar oyunları gibi boş zaman aktiviteleri arayın. Belki de hobinizde başarılı olursunuz.
- Artık otizmin bir türüne sahip olduğunuzu bildiğinize göre, otizmlili diğer ergenlerle tanışmak ve birlikte eğlenceli bir şeyler yapmak isteyebilirsiniz. Hollanda'da bunu yapabileceğiniz özel klüplerin ve kafelerin bulunduğu bazı yerler var. Bölgenizde otizmlili gençler için boş zaman aktiviteleri hakkında daha fazla bilgi almak istiyorsanız,

“Bir kanka arkadaştan fazlasıdır.”

lütfen NVA'nın Bilgi ve Tavsiye Hattı ile (sayfa 11'de kutuya bakın) ve bölgesel MEE organizasyonlarının (www.mee.nl) boş zaman danışmanlarıyla irtibata geçin.

- Tabii ki, internette de örneğin Facebook veya Hyves'de dert ortakları arayabilirsiniz.

Cinsel gelişim

Er ya da geç, diğer ergenler gibi, ilk cinsel hislerinizin üstesinden gelmek zorunda kalacaksınız. Bunlar, genelde cinsel organların biyolojik olgunlaşmasıyla bağlantılı olarak kızlarda regl ve göğüs büyümesi, erkeklerde ilk sperm boşalması gibi fiziksel değişikliklerle ortaya çıkar. Otizminiz varsa, genelde değişikliklerden çok hoşlanmazsanız ve vücudunuzun aniden bu kadar değişik hissetmesi aşırı derecede korkutucu olabilir. Aşık olmak ve cinsellik gibi şeyler sizin için ayrıca karmaşık olabilir, çünkü bunlarla nasıl başa

çıkacağınızı, belli bir durumda yapılacak doğru şeyin ve yapılacak tamamen yanlış şeyin ne olduğunu çok iyi anlayamazsınız.

Belki de otizmlili diğer birçok ergen gibi bununla başa çıkmak için 'kurallar' aramaya eğilimsinizdir, örneğin, televizyon dizilerinde ve porno sitelerinin de dahil olduğu internet sitelerinde böyle şeylerin nasıl olduğunu izleyerek bunu öğrenmek istersiniz. Fakat 'gerçek' hayatta böyle şeyler genelde daha değişik gerçekleşir. Ve otizminiz sizde belli bir durumda neyin uygun olduğu algısı olmadan kesin olarak öğrendiğiniz kuralları uygulama eğilimi yaratabilir. Bu kolay değildir!

Cinsel hisleriniz ve vücudunuzdaki tüm bu değişikliklerle ilgili sorunlar yaşıyorsanız, ebeveynlerinizle birlikte bu konuda yardım arayabilirsiniz. Ebeveynleriniz için olan sayfa 10'da bu konu hakkında daha fazla bilgi bulabilirsiniz.

“Şu anda çalıştığım süpermarkette insanlar beni gerçekten dikkate alıyorlar.”

Geleceğe hazır

Otizminiz varsa, okulda sınavları geçmek için genelde ek bir rehberliğe ve açık bir yapıya ihtiyacınız olacak. Bunun normal bir okulda gerekli olması olasıdır fakat özel bir okul sizin için daha uygun olabilir. Ebeveynlerinizden ve okulunuzdan gerçekten size uygun ve sınav odaklı bir eğitim almanızı sağlamak için çalışmalarını isteyin. Bu, uğraşmaya değer! Çünkü, daha sonra becerilerinizi kullanabileceğiniz bir yerde çalışabilmeniz için sınavlarınızı geçmeniz önemli ve yararlıdır. Fakat

iyi sınav sonuçları olmadan bile seçenekler mevcuttur.

Ergenlik sırasında, gelecekle ilgili önemli kararlar alınır: bir yetişkin olduğunuzda, nerede çalışmak ve yaşamak istersiniz? Belki de henüz geleceğiniz hakkında fazla düşünmüyorsunuz, fakat bu konu hakkında ebeveynlerinizle konuşmaya başlamak mantıklı olacaktır.

Örneğin, böylece ortaokuldan sonra size uygun olan doğru bölümü seçebilirsiniz.

Otizm hakkında daha fazla şey bilmek istiyor musunuz?

Önerilen kitaplar:

Otizimli birçok ergen, otizmle başlıklarından geçen deneyimleri yazdılar. İnternette de otizimli ergenlerin hikayelerini bulabilirsiniz. Otizimli ergenler tarafından ve onlar için yazılmış bazı önerilen kitaplar internet siteleri:

- Alone in My World (Kendi Dünyamda Yalnızım) (Wessel Broekhuis)
- Jackasses and Asperger's Syndrome (Ahmaklar ve Asperger Sendromu). A manual for puberty (Ergenlik Kılavuzu). (Luke Jackson)
- Coping. A Survival Guide for People with Asperger's Syndrome (Başa Çıkmak. Asperger Sendromlular için Hayatta Kalma Rehberi) (Marc Segar)

Özellikle kızlar için:

- Aspergirls (Asperger kızları) (Rudy Simone)

Manual:

- Guide for Teenagers with Autism (Kılavuz: Otizimli Ergenler için Rehber) (Caroline van der Velde)

İnternet ipuçları:

www.autisme.nl:

Hollanda Otizm Derneği. Facebook sayfamızı ziyaret edin ve bizi Twitter'dan takip edin (@autismeNVA).

www.autismeplein.nl:

Otizm ve yeni medya hakkında.

www.socialopstap.nl:

Smartphone için okulda veya başka bir yerde size zor sosyal durumlarda yardımcı olabilecek uygulamalar.

www.betergamen.nl:

Çok fazla oyun oynayıp, yapmanız gereken diğer şeyleri yapmaya zaman bulamadığınızda kullanılacak araç takımı.

www.brainwiki.nl:

Otizm de dahil olmak üzere psikolojik sorunları olan gençler tarafından ve yine onlar için.

DVD önerisi:

DVD: *A Sensually Stimulating Life (Duygusal Olarak Uyarıcı Hayat)*. Bölüm 2: *Teenagers with Autism (Otizimli Ergenler)*. Bu DVD, Marieke ve Darryl'in otizmle nasıl başa çıktıklarını ve bunun ebeveynleri ve arkadaşları için ne anlama geldiğini gösteriyor. Bu film, hayatın çeşitli safhalarında otizmin sonuçlarını gösteren ve altı bölümlük bir diziden oluşan bilgilendirme filminin 'Bir ömür boyu otizm' isimli 2. bölümüdür. Dizi, NVA tarafından WonderlandFilm ile işbirliği içinde yapılmıştır. 'A Sensually Stimulating Life' 2008 yılında en iyi belgesel dalında Golden Heron ödülünü kazandı.

Bu filmler, www.autismeboek.nl adresinden sipariş edilebilir.

Ebeveynler için bilgiler

Otizmlı bir ergenin ebeveyni olarak, bazı zamanlarda anlayış eksikliğiyle karşılaşacaksınız: insanlar ergen çocuğunuza daha fazla özgürlük vermenizi beklerken, gerçekte çocuğunuzun ihtiyacı olan ek rehberlik ve denetimdir. Sonuç olarak, diğer ebeveynler ve kendi çocuğunuz fazla korumacı olduğunuzu düşünebilirler. Otizmlı olmanın ne anlama geldiği hakkında iyi bilgi sahibi olursanız, çevrenizdeki insanların da daha fazla anlamalarını sağlayabilirsiniz (ayrıca sayfa 9'da bulunan kitap önerilerine bakın). tizm ne yazık ki tedavi edilemez, fakat doğru rehberlik ile otizmlı kişiler okula gidebilir, çalışabilir ve diğer insanlarla anlamlı ilişkiler kurabilir. Aşağıda otizmlı ergen çocuğunuzun hayatın bu zor safhasından geçebilmesi için bazı ipuçları ve öneriler bulunmaktadır:

Ailenizde otizmle başa çıkamak

Okuldaki tüm gerginlik ve uyarılardan sonra otizmlı çocuklar genelde evde boşalırlar ve bazen uzlaşamaz olabilirler. Bunu önleyemezsiniz, fakat çocuğunuzun bunun için kullanacağı alanın ayrılmasını sağlayabilirsiniz. Böylece, bu ailenizin geri kalanının zararına olmaz. Bir aile koçundan veya ebeveyn rehberliği danışmanından alacağınız destek bu konuda iyi bir denge oluşturmanıza yardımcı olabilir. Ve herşeyin yolunda gitmesini sağlayabildiğinizden emin olmak için: ailenin tüm fertleri için fazlasıyla rahatlama imkanı olmasını sağlayın.

Cinsel eğitimde rehberlik

Bu hedef grup için özel olarak geliştirilmiş yöntemler:

- Asberger Sendromu ve Ergenlik ve Yetişkinlikte Cinsellik (Isabelle Hénault)
- seks@autisme.com. Otizmlı genç ve yetişkinlere ilişkileri ve seks öğrenmeleri için yardım programı (Hans Hellemans, Peter Vermeulen ve diğerleri)

- relaties@autisme.com. Bölüm 2. (Peter Vermeulen ve Sylvie Carette tarafından düzenlenmiş)

Yeni medya ve oyunlar

Otizmlı ergenler bazen oyun oynama davranışları ve internet kullanımı konusunda sınırları yokmuş gibi görünür. Bu kitap, bu konuda dengeyi bulmanıza yardımcı olacak ipuçları içerir:

- Gaming and autism (Oyunlar ve otizm) (Herm Kisjes and Erno Mijland)

Geleceğe birlikte hazırlanma

Aşağıdaki internet siteleri size bu alanda yardımcı olabilirler:

- Otizmlı çocukları ortaöğrenim için yönlendirme ve sonraki eğitime geçişleri konusunda bilgiler ve öneriler: www.landelijknetwerkautisme.nl
- Bağımsız yaşama geçiş konusunda bilgiler ve öneriler (uygun olduğu şekilde denetim ile): www.woonpuntautisme.nl

Peki ya otizmlı ergen çocuğunuz yardım istemiyorsa?

Bazı durumlarda, otizmlı ergenler her türlü yardımı reddederler. Bu, size ebeveyn olarak bir güçsüzlük hissi verebilir. Bu yardımı reddetmelerin genelde geçici olduğuna bilmek sınırlı ölçüde rahatlatır. Ve belki çocuğunuz şöyle yaklaşımlara açıktır:

- e-koçluk ve smartphone uygulamaları gibi dijital kaynaklar;
- kendisiyle aynı yaşta, pratik yardım ve eğlenceli şeyler yapmak için 'kanka' gibi davranabilecek biri. Çeşitli bölgelerde bunun için gönüllülerin ve öğrencilerin kullanıldığı projeler vardır.

Önerilen kitaplar:

- Ergenlik ve büyüme çağında kasıtsız olarak zor olmak. Sık ortaya çıkan gelişimsel ve diğer bozuklukların anlaşılması. (Monique Baard, Désirée van der Elst ve Mieke van Leijenhorst)

Organizasyonların internet siteleri size daha fazla yardımcı olabilir:

www.autisme.nl

Hollanda Otizm Derneği (NVA) bilgi ve tavsiye verir, dert ortaklarının arasında iletişim sağlar ve otizmlı insanların, ailelerinin ve çevrelerindeki insanların çıkarlarını temsil eder.

www.autipas.nl

Diğer insanların otizmi anlamaları için yararlı bir kaynak.

www.mee.nl

MEE, yerel bölgenizdeki otizmlı insanlar ve aileleri için yardım konusunda bilgi ve öneri sunar. Bölgesel MEE organizasyonları için adres bilgilerinizi www.mee.nl adresinde bulabilirsiniz.

www.cce.nl

Konsültasyon ve Uzmanlık Merkezi (CCE), çıkmaza girmiş bakım şartı durumlarında aracılık etmek üzere müşterilerinin ve ailelerinin hizmetindedir.

www.landelijknetwerkautisme.nl

Eğitimde otizm hakkında bilgi ve öneri.

www.onderwijsconsulenten.nl

Bir çocuk okulda çok geride kalma riskine sahipse veya zaten evdeyse, eğitim danışmanları getirilebilir.

www.handicap-studie.nl

Otizmlı ilgili bilgileri de kapsayan sınırlama veya özür olmadan eğitim görmek konusunda bilgi.

Ebeveynler tarafından ve Ebeveynler için Bilgiler ve Tavsiyeler

Ergenlik sırasında otizmle başa çıkmak konusunda sorularınız varsa, Hollanda Otizm Derneği'nin Bilgi ve Tavsiye Hattını (I&A Hattı) arayabilirsiniz. Otizmlı olmanın ne anlama geldiğini deneyimlerinden bilen eğitim almış bir gönüllüye bağlanacaksınız. Gönüllülerin bazılarının otizmlı bir çocuğu ve eşi varken, diğerleri bizzat kendileri otizm teşhisine sahipler. Gönüllüler, kendi deneyime dayanan uzmanlıklarının ışığında bilgi bulmanıza yardımcı olur, tavsiye verir ve sizi dinlerler.

Açılış saatleri hakkında daha fazla bilgi için: www.autisme.nl.

0900-AUTISME / 0900-2884763, dakika başına € 0,05
i&a@autisme.nl

"Herkes, Bonno'yu nasıl idare edebileceğimi bildiğini sanıyordu. Pffff!"

Bu, bir Hollanda Otizm Derneği yayınıdır

Bu broŖür, klasik otizm, Asperger sendromu, PDD-NOS veya McDD teŖhisi konulmuŖ ergenler ve ebeveynleri için hazırlanmıŖtır.

Hollanda Otizm Derneği (NVA)

Weltevreden 4c
3731 AL De Bilt
Tel: 030-2299800
Faks: 030-2662300
E-mail: info@autisme.nl
Website: www.autisme.nl

**Otizm Fonunu 479 hesabına
para Yatırarak destekleyin**

Nederlandse
Vereniging voor
Autisme